

Medzev, Jasov, Štós (Exkurzia Inštitútu rusistiky)

Jozef Sipko, Filozofická fakulta PU, sipkojoz@unipo.sk

REKLAMA (nie pre literárnych vedcov)

*Na dobrú spoločnosť sa teším,
S nádejou, že všetko vyriešim,
A že spoznáme krásny kraj,
Zaspievame si – Hore háj, dolu háj.*

*Vojdeme do jaskyne smelo,
Naším predkom sa tu dobre žilo,
Skúšky naháňať nemuseli,
Aj preto boli stále veselí.*

*Kamery staré filmové,
Tvoria tiež zážitky nové,
Ved' náš prezident bývalý,
Nám pekné dojmy sľubovali.*

*Potom pôjdeme do kopcov,
Stretneme sa s krásnou sochou,
Trochu sa človek červená,
Ved' ona je – vyzlečená!!!*

REALITA

Hore uvedené riadky boli plánom. Realita, ako vždy, bola iná. Namiesto prihlásených 38 ľudí bolo nás 24...Mali sme pritom 46 miestny **Molnárbus**. Hoci ráno v Prešove husto pršalo, oblasť nášho zájazdu bola na exkurziu príjemná. Pred 9.00 sme už boli v **Jasovskej jaskyni**, v ktorej sme strávili medzi stalaktítmí, stalagnítmí a stalagnátmi okolo 50 minút. Je v nej čo obdivovať – *skone uši, baldachýn, naklonené veže, sviečky* a pod. Tuším malému Radkovi Ant.. sa najviac páčili kosti z medveďa a ostatných bývalých obyvateľov jaskyne. Napokon všetky jaskyne, ktorých je na Slovensku okolo 6 tisíc, sú veľkým prírodno-ľudským fenoménom. A je v nich čo obdivovať.

O 10.30 sme už boli v **Medzeve**, kde nás v **Múzeu kinematografie rodiny Schusterovcov** čakal **p. Kraus**, miestny obyvateľ a dobrý znalec Medzeva. Múzeum je inštalované v dome rodičov bývalého prezidenta. Je v ňom mnoho exponátov – premietacích prístrojov, staré fotoaparáty nemeckej a francúzskej výroby ešte z XIX. storočia, staré kamery, fragmenty z filmových záberov ešte z r. 1927, keď otec R. Schustra bol asistentom pri jednej filmárskej expedícii v Brazílii a pod. Mňa najviac zaujal funkčne zmontovaný **hámor**, ktorý nám sprievodca predviedol v plne paráde. Funguje na vodný pohon na princípe starých vodných mlynov. Človek obdivuje zmysel a schopnosť našich predkov pri využití prírodných síl. Takých hámrov bolo v okolí Medzeva vyše 100. Návštevník musí obdivovať obrovskú vitalitu 80 ročného exprezidenta, ktorý už bol v klinickej smrti a dnes má mnoho plánov, ako rozširovať poznatky o našej matičke zemi najmä cestami po svete, ktoré v rôznych podobách dokumentuje. Filmuje, fotografuje, píše knihy (má ich už okolo 40) a cestuje. Jeho otec sa

dožil 97 rokov! Oplatí sa navštíviť toto múzeum aj preto, aby sme si uvedomili, ako sa môže človek rozdávať v rámci svojich ľudských možností a profesijných pozícií. Ako prezident R. Schuster do svojho rodičovského domu dokázal pritiahnúť prezidentov, kráľov a iné osobností. My sme si posedeli na tých istých miestach, kde popíjali drienkovicu aj silní tohto sveta. Švédsky kráľ tu dokonca bol na chvíľu kováčom, španielsky kráľ to odmietol so slovami: *Králi nemôžu pracovať*. Známa drienkovica zachutila aj bývalému americkému prezidentovi B. Clintonovi natoľko, že si jej objednal 3 litre. Ktovie, či aj jeho aféra s Monikou L. nie je s tým nejakou spojená...

Z múzea s dobrými pocitmi sme si to nasmerovali do **kúpeľov Štós**, kde bol naplánovaný obed a vychádzka po okolí. Tu sme museli plány korigovať, lebo reštaurácia bola obsadená pre učiteľov z Medzeva – mali tu slávnostný obed. A tak sme sa vrátili naspäť do Medzeva, v novej reštaurácii sme si dali obed (kde predsa mohli poobedovať aj medzevskí učitelia) a neplánovane sme odišli do **Jasovského Kláštora**. Kým sme zohnali sprievodcu, od jedného zamestnanca sme dostali viaceré informácie o tomto kláštore. Celý jeho osud je veľmi poučný. **Rád premonštrátov**, ktorý tu sídlil a sídli – vraj má tu ešte 4 mníchov, založil v XI. storočí Francúz Norbert. V Jasove bol postavený kláštor už pred mongolským vpádom, a potom ho jedni zveľadľovali, druhí likvidovali. Dnešný jeho stav je žalostný. Predstavuje obrovský komplex, ktorý by sa mohol veľmi vhodne využiť – ako pamiatka a kultúrno-spoločenský objekt – na rôzne účely. Je to obrovská škoda, že ho nevieme primerane využiť. Veď prostredníctvom fondov z EÚ bolo u nás zrekonštruovaných mnoho objektov. Vraj istou Najdlhšie sme sa zdržali v **Chráme Jána Krstiteľa** s mnohými umeleckými vyobrazeniami. Jeden obraz na strope trochu pripomína obraz *Javlenie Christa narodu* z Treňjakovskej galérie. Zaujala nás aj knižnica so 40 tisícovou zbierkou latinských, maďarských, nemeckých a iných kníh. Na počudovanie tu majú aj román *Vinnetuou* v nemčine. Zrejme bolo to zaujímavé čítanie aj pre mníchov.

Celkovo hádam s dobrými pocitmi a s plánmi na ďalšie podobné podujatia sme sa vrátili do Prešova okolo 17.00.

"Tento text vznikol vďaka projektu *Vybudovanie lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra*, na základe podpory operačného programu *Výskum a vývoj* financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja."